

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Octavian Bodareu și inculpatul Bulmaga Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoreiei Soroca din 02 iulie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Bulmaga Ion Ion, născut la 03 aprilie 1972, originar din s. Zgărdești, r-l Telenești, domiciliat în s. Rublenița, r-l Soroca.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 09.10.2014 – 02.07.2015;

2. instanța de apel: 20.07.2015 – 23.03.2016;

3. instanța de recurs: 05.05.2016 – 29.06.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoreiei Soroca din 02 iulie 2015, Bulmaga Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost aplicată pedeapsa sub formă le amendă în mărime de 300 unități convenționale, echivalentul a 6000 lei.

Acțiunea civilă a părții vătămate Bița Anatolie a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordine civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, inculpatul Bulmaga Ion, la 28 iulie 2014, aflîndu-se în relații ostile de mai mulți ani cu vecinul Bița Anatolie, a intrat în gospodăria în care domiciliază ultimul, situată în s. Rublenița, r-l Soroca, prin sărirea gardului de plasă care desparte gospodăriile, unde fără consimțămîntul proprietarului, intenționat a pătruns ilegal pe teritoriul gospodăriei și a lovit-o pe minora Sochirca Maria, a.n. 2001, care încercînd să evite loviturile a căzut pe pragul casei și i-a aplicat o lovitură cu un băț în regiunea fesei drepte, cauzîndu-i leziuni corporale neînsemnate, confirmat prin raportul de expertiză nr. 104 D din 14 august 2014, apoi a deteriorat sticla de la geamul locuinței și a deteriorat mecanismul închiderii geamului ferestrei prin lovire pentru a pătrunde în locuință.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *Procurorul în Procuratura r-lui Soroca, R. Rusu-Parii*, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care inculpatul Bulmaga Ion să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat, că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond nu a luat în considerație gravitatea faptei comise, personalitatea inculpatului și circumstanțele atenuante și agravante. Deși infracțiunea comisă face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, stabilirea în privința inculpatului a celei mai blânde pedepse nu va duce la corectarea și reeducarea ultimului, care a comis față de partea vătămată fapte ilicite de-a lungul anilor. Totodată, inculpatul a comis o infracțiune împotriva unui copil, care nu a fost în stare să opună rezistență agresorului. Mai mult ca atât, în cadrul judecării cauzei inculpatul a încercat să facă presiuni asupra martorilor acuzării și a părților vătămate. La fel, inculpatul a influențat martorii care erau în relații de rudenie cu el să își schimbe declarațiile.

A menționat că, prin acțiunile criminale ale inculpatului Bulmaga I., părții vătămate minore i s-au cauzat nu doar dureri fizice, dar și morale, la moment minora necesită tratament psihologic îndelungat. Mai mult ca atât, la moment partea vătămată locuiește în vecinătate cu inculpatul, fapt ce cauzează copilului minor sentimente de frică și spaimă și aceasta nu poate duce un mod normal de viață. Din aceste motive acuzatorul de stat consideră, că aplicarea în privința inculpatului Bulmaga I. a pedepsei închisorii cu executarea reală a acesteia, va restabili echitatea socială și va duce la corectarea și reeducarea inculpatului.

3.2. *Inculpatul Bulmaga Ion*, prin care a solicitat admiterea apelurilor cu casarea sentinței instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea apelurilor a invocat, că la data de 19.09.2014 a primit ordonanța de punere sub învinuire, care este falsă, deoarece potrivit ordonanței inculpatul era învinuit de fapte pe care partea vătămată nu le-a invocat în privința sa, astfel existând divergențe între ordonanța de punere sub învinuire, plîngerea și declarațiile părții vătămate.

A menționat, că toate declarațiile ce se conțin în rechizitoriu au fost schimbate de către procuror. Astfel, sunt false declarațiile părților vătămate Bița Anatol, Sochirca Maria, martorilor Sochirca Aliona, Cojocari Tatiana, Șușu Ana-Maria, Bulmaga Svetlana. La fel, conținutul procesului-verbal original de cercetare la fața locului este diferit de conținutul acestuia reținut de către procuror și instanța de judecată. Instanța de fond nu a ținut cont nici de faptul că există divergențe între declarațiile minorelor, care au declarat diferit în privința îmbrăcămintei inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către procuror și inculpatul Bulmaga Ion, împotriva sentinței Judecătorei Soroca din 02.07.2015, cu menținerea acesteia fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, analizând probele administrate de instanța de fond, materialele cauzei cercetate în instanța de

apel, a reținut că, la examinarea cauzei respective s-a dat eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală, instanța a cercetat cauza multiaspectual, a dat aprecieri probelor prezentate prin prisma pertinentei, concludentei, coroborării lor, în baza probelor acumulate just a reținut starea de fapt și de drept pe cauză, corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Bulmaga Ion în baza art. 179 alin. (2) Cod penal - *pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, cu aplicarea violenței*.

Deși inculpatul își neagă vina în comiterea infracțiunii, vinovăția acestuia se întemeiază pe următoarele probe:

- declarațiile părții vătămate Bița Anatolie (f.d. 191-193 vol. I);
- declarațiile părții vătămate Sochirca Maria (f.d. 194-195 vol. I);
- declarațiile martorului Sochirca Aliona (f.d. 197-198 vol. I);
- declarațiile martorului Sochirca Aliona (f.d. 201-202 vol. I);
- declarațiile martorului Cojocari Tatiana (f.d. 204-204 vol. I);
- declarațiile martorului Boțoroga Alexei (f.d. 3-10 vol. II);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 28.07.2014, prin care s-a cercetat gospodăria cet. Bița Anatol (f.d. 55-62 vol. I);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 104 D din 14.08.2014 (f.d. 69 vol. I);
- procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată minoră Sochirca Maria și Bulmaga Ion (f.d. 105-107 vol. I);
- procesul-verbal de confruntare dintre martorul minor Sochirca Aliona și Bulmaga Ion (f.d. 102-104 vol. I).

Probele sus indicate formează un ansamblu probator al vinovăției inculpatului și combat argumentele acestuia expuse în apeluri precum că, el nu a intrat în ograda părții vătămate și nu a aplicat violență față de partea vătămată minoră Sochirca Maria.

Argumentarea făcută de instanță corespunde circumstanțelor cauzei și nu sunt temei de a interveni în soluția adoptată pe cauză. Acțiunile inculpatului pe deplin se încadrează în prevederile art. 179 alin. (2) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat sentința instanței de fond întemeiată și în latura aplicării pedepsei penale inculpatului Bulmaga Ion, din care considerente va respinge argumentele apelului procurorului privind aplicarea în privința inculpatului a pedepsei închisorii, cu executarea reală a pedepsei.

Prima instanță întemeiat și legal a concluzionat, că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea acestuia de societate, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, echivalentul a 6000 lei, pedeapsa dată este suficientă pentru a corecta vinovatul și pentru a asigura scopurile pedepsei. Pedeapsa întru totul corespunde rigorilor legale și temei pentru aplicarea unei pedepse mai grave nu sunt. O atare pedeapsă va contribui la corectarea condamnatului, precum și la prevenirea săvârșirii de către el a altor acțiuni infracționale sau de alt ordin.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri:

5.1. *Procurorul*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând următoarele argumente:

- instanța de apel incorect a menținut sentința instanței de fond, nu a argumentat pedeapsa penală aplicată și nemotivat a respins apelul declarat de către procuror. Astfel, instanța de fond a aplicat o pedeapsă mai blândă în coraport cu fapta comisă și cu comportamentul inculpatului, atît în momentul săvîrșirii infracțiunii, cît și după aceasta;

- instanța de apel nu a luat în considerație că, inculpatul a încercat să facă presiuni asupra martorilor acuzării și a părților vătămate. La fel, inculpatul a influențat martorii care erau în relații de rudenie cu el să își schimbe declarațiile. La fel, procurorul a indicat că, inculpatul în cadrul procesului de judecată, a avut un comportament nedemn, a ultragiât acuzatorul de stat.

5.2. *Inculpatul Bulmaga Ion*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrilor judecătorești, cu emiterea unei hotărîri prin care să fie dispusă achitarea sa, invocând următoarele argumente:

- eu am recunoscut și la anchetă că eu cu partea vătămată suntem în relații de ostelitate de mai mulți ani, de fiecare dată cînd se încălca legea eu am apelat la organele drept și nici odată nu am aplicat violența, mai mult ca atît, că pe acele copile minore nu le cunosc și nu am nici o picătură de devirgențe cu ele , însă de cînd s-a început conflictul între mine și Bița Anatol, ultimul a devenit un mare prieten cu persoane din Procuratura raionului Soroca. Căuta în fel și chip să mă atragă întru a mă implica într-un conflict penal, însă, niciodată nu am fost implicat nici într-un conflict cu nimeni;

- probele prezentate de către partea acuzării în instanță demonstrează cu lux de amănunte neîmplicarea mea în aceste acțiuni încriminate mie. Faptul precum-că eu am forțat geamul, am rupt curceocul și am pătruns prin geam sunt niște invenții a Procurorului, și faptul că am forțat ușa de la intrare apoi am farîmat geamul este o invenție din nou fiind-că cioburile de sticlă se aflau în antreu și nu în cameră unde se presupune că a avut loc infracțiunea așa cum sa exprimat procurorul în cazul în care eu intenționat spărgeam geamul ceoburile de sticlă era să se afle în cameră și nu în antreu fiind-că după declarațiile părților vătămate eu mă aflam în antreu și forțam ușa în cameră atunci logic cioburile de sticlă trebuia să se afle în interiorul camerei și nu în antreu așa cum aduce acuzații grave la adresa mea acuzatorul de stat;

- acuzarea nu a prezentat nimic instanțelor de judecată pentru a dovedi, că eu am avut intenția subiectivă să săvîrșesc o asemenea infracțiune, pe cînd copii care invocă faptul că eu m-am năpustit asupra lor nu au nici un temei să o facă fiindcă ei nu mi-au făcut nici un rău și este evident că ei sunt provocați de către părinți pentru a mă învinui nefondat.

6. La recursul ordinar declarat de către procuror, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, a depus referință inculpatul I. Bulmaga, care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de procuror

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și motivate corespunzător de recurent.

Din conținutul recursului ordinar declarat de procuror se constată că ultimul invocă ca temei de drept pct. 6) și 10) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală și susține că hotărîrea instanței de apel este pripită și neîntemeiată, deoarece hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, din atare considerente decizia recurată urmează a fi casată cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Așadar, avînd în vedere că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de fond și cu încadrarea juridică a faptei prejudiciabile săvîrșite de inculpat, în continuare instanța de recurs se va expune doar asupra aspectului ce vizează individualizarea pedepsei stabilite inculpatului I. Bulmaga.

Astfel, la etapa dată instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea penală pentru faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, instanța de recurs remarcă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărîrilor contestate, relevă în mod concludent că, instanțele de fond corect au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa stabilită inculpatului, fiind în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținînd cont de prescripțiile din art. 7, 61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Reieșind din faptul că, recursul declarat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond au individualizat pedeapsa stabilită inculpatului I. Bulmaga, la acest capitol instanța de recurs amintește că, în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, ținînd cont de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei

penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și restabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește avîndu-se în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvîrșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului. Adică, categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal.

Așadar, Colegiul penal remarcă că instanțele de fond au exercitat această prerogativă și corect au concluzionat că scopul pedepsei penale va fi atins, chiar dacă inculpatului i s-a aplicat o pedeapsă sub formă de amendă.

Reieșind din cele menționate, instanța de recurs consideră că temeiul invocat de recurent nu este relevant cauzei, iar instanța inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilindu-i o pedeapsă proporțională faptelor săvârșite de acesta.

Privitor la cele invocate de recurent precum că, instanța de apel la judecarea apelului declarat nu și-a motivat soluția corespunzător, Colegiul penal menționează că motivarea hotărîrii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărîrii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută de prima instanță și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice menționate în rechizitoriu, potrivit căreia I. Bulmaga a fost învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, iar pedeapsa stabilită corespunde circumstanțelor de fapt reținute în speța dată.

Din considerentele menționate se conchide că în cauză supusă judecării nu s-au comis erorile de drept la care face referință recurentul, deci, nu persistă temeiurile de casare a deciziei adoptate de instanța de apel.

În concluzie, se indică că hotărîrea atacată este legală și întemeiată, fiind adoptată în corespundere cu prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și din atare considerente, recursul ordinar declarat de procuror este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul declarat de inculpatul Bulmaga Ion

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă

inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțat la 23 martie 2016 în prezența procurorului, inculpatului și avocatului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 113-114, vol. II), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 06 aprilie 2016.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 06 aprilie 2016, însă la ședință s-a prezentat doar procurorul.

Instanța de recurs reține, că inculpatului și apărătorului acestuia, în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, li s-au expediat copia deciziei motivate la data de 08 aprilie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 125 vol. II).

Prin urmare, Colegiul atestă că inculpatul I. Bulmaga, a declarat recurs ordinar împotriva hotărârii instanței de apel la data de 13 mai 2016, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de intrare a Secției grefă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție (f.d. 137 vol. II).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 06 aprilie 2016 și se epuizează la data de 10 mai 2016 - ultima zi de depunere a recursului, pe când inculpatul a depus recurs ordinar, la data de 13 mai 2016, după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Totodată, instanța de recurs menționează, că expedierea copiei deciziei instanței de apel prin scrisoare de însoțire (f.d. 125 vol. II) în adresa inculpatului și apărătorului acestuia, poartă un caracter informativ, însă termenul de atac începe a curge de la data pronunțării integrale a deciziei, adică – 06 aprilie 2016 și nu de la momentul recepționării acesteia. De asemenea, Colegiul remarcă, că atât inculpatul, cât și apărătorul acestuia, au fost înștiințați, despre data pronunțării deciziei integrale, însă nu s-au prezentat, astfel, asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, aceștia urmînd să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărîrea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală, stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat

după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către inculpatul Bulmaga Ion, a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Octavian Bodareu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, în cauză penală în privința lui Bulmaga Ion Ion, ca fiind vădit neîntemeiat.

Inadmisibilitatea recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, declarat de inculpatul Bulmaga Ion Ion, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțarea integrală la **19 iulie 2016.**

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan